

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 30
Naročnina: Mesečno L 130
Za inozemstvo: Mesečno L 210
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 45

Gorica - 8. novembra 1956 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Po Gronchijevem obisku v Gorici

V soboto 3. novembra je v večernih urah obiskal goriško mesto preds. republike Giovanni Gronchi. Njegov obisk je bil obisk poglavarja demokratične republike, brez vojaškega bleska in policijskih varnostnih ukrepov, ki smo jih bili vajeni pod fašističnim režimom in o katerih slišimo, da se še vedno vrše, ko potujejo poglavarji »ljudskih« demokracij. Že to je bilo dobro znamenje za Gronchijev obisk. Prijetno smo bili presenečeni tudi ob govorih, ki so bili izrečeni ob tej priložnosti bodisi v Vidmu bodisi v Gorici. Presenetil nas je goriški župan dr. Bernardis. V umirjenem govoru, kot ga nismo pričakovali, je orisal položaj Gorice v preteklosti ter se ozrl tudi v bodočnost: »Mi hočemo z ljubeznijo, ki gradi, in ne s sovraštvom, ki uničuje, zidati našo hišo in naše mesto... katero ima le eno pot odprto pred sabo, ono, da postane most združitve med ljudstvi, ki se tukaj stekajo, in ne most večnih razprtij. To je smisel naših vsakdanjih prizadevanj.« Tako je izjavil župan dr. Bernardis pred predsedni. republike Gronchijem v dvorani deželnih stanov na goriškem gradu.

Te besede jemljemo z veseljem na znanje tudi vsi Slovenci, ki prebivamo na Goriškem, v upanju, da to niso bile le lepe besede, izrečene pred predsednikom, o katerem je znano, da ne ljubi šovinističnih izlivov. Če je izjava g. župana res iskreno mišljena, potem naj besede sledijo dejanja. Najprej na goriškem županstvu. Oblasti naj priznajo opejci onim, ki imajo do ohranitve državljanstva vso pravico. Do sedaj je bilo v tem oziru ravno goriško županstvo najbolj krivično. Če hočete, da bo Gorica družila ljudstva in ne jih razdvajala, potem naj vsi goriški občinarji uživajo enake pravice. Zato naj bo vsem dovoljeno pošiljati otroke v katere koli šole. Torej tudi optantom in tujim državljanom, ki so se iz Bog vedi kakih razlogov zatekli v goriško mesto. Hočete družiti, a odkate lepemu številu občinarjev eno osnovnih pravic, da smejo otrokom izbirati vzgojo, ki jim jo žele dati. Tudi pri nastavljanju uslužbenecov bi ne smeli prezirati slovenske manjšine. Zakaj ni na magistratu primerne števila tudi mlajših uradnikov, ki bi obvladali knjižno slovensčino?

Izvajanja župana dr. Bernardisa je pohvalil tudi predsednik Gronchi, ki je dejal: »Besede, ki jih je župan izrekel, so se mi zdele tako umirjene, tako jasne, da jih morejo na vseh straneh vzeti kot sklep za sodelovanje v medsebojnem spoštovanju vseh — na političnem, jezikovnem in človečanskem polju — in ta sklep bo gotovo naletel na priznanje in opravičilo.«

Najvišje oblasti v deželi in v državi so torej ob sobotnem obisku pokazale obilo novega razumevanja in dobre volje. Toda mi se dobro spominjamo, da smo marsikaj podobnega že slišali zlasti ob koncu prve svetovne vojne. In spominjamo se tudi, da je vse ostalo le pri lepih besedah. Saj je prišlo pozneje tako daleč, da so ob Mussolinijem zadnjem obisku v Gorici leta 1943 zapisali o nas Slovencih: »Poteptant v prah na lastni zemlji...« Veliko hudega smo torej užili med obema vojnama in tudi po tej drugi. Zato s tem večjim veseljem jemljemo na znanje besede prvega goriškega občana dr. Bernardisa in prvega italijanskega državljana predsednika Gronchija, da so se časi spremenili in da so ljudje tu ob meji bolj do-

Slava madžarskim borcem za svobodo Kljub veliki premoči ruskih tankov upor še ni zatrt

Prejšnji teden so Madžari doživljali strašne trenutke, ki nimajo primere v povojni zgodovini. Madžarsko ljudstvo se je dvignilo, da bi otreslo s sebe jarem brezbožnega in nečloveškega komunizma, ki ga je neusmiljeno tlačil 11 let. O razvoju teh dogodkov smo poročali že v zadnji številki. Toda sonce svobode je sijalo le nekaj dni na madžarskem, z mučniško krvjo ožarjenem nebu. V Kremlju niso mogli prebrati uspeha madž. ljudstva, ki se je borilo za politično in versko svobodo, narodno neodvisnost in kruh. Na Kremelj so pritiskali tudi razni podložniški veljaki, kakor Ulbricht, Zapotocky, Tito ter bolgarski in rumunski komunisti, ki vedo, da je ljudstvo proti njim in so se bali, da bi zgubili oblast, če bi njihovi narodi videli, da si je madžarsko ljudstvo priborilo svobodo. Zato so Sovjeti kar na lepem pozabili na svoja načela, ki so jih tako slovesno poudarjali, ko so govorili o neodvisnosti narodov. Sovjeti so več dni varali Madžare in Združene narode ob obljubami, da se bodo umaknili iz Madžarske. To so delali hinavsko le zato, da so se lahko pripravili za udar. Nato pa so se, kakor nekoč barbarski Huni, s tisočero premočjo in krvavim besom zagnali nad svobodno madžarsko ljudstvo in v potokih krvi zadušili njegovo komaj porojeno demokracijo. S tem so do konca razgalili svojo dvoličnost. Pokazali so, da so najokrutnejši imperialisti in kolonialisti. Toda njihova zmaga nad svobodoljubnim madžarskim ljudstvom je tudi napovedovalka komunističnega poraza. Ves svet je do obisti spoznal, kaj je komunizem, in mnogi ljudje, ki so mu doslej v zmoti sledili, ga bodo zapustili, ako je v njih le še košček poštenosti.

Obupni klici za pomoč

Ko so v nedeljo zgodaj zjutraj Sovjeti izdajalsko navalili na madžarsko vojsko, sta budimpeštanski radio in daljnopis pošiljala v svet obupne klice za pomoč. Da bodo naši bralci vedeli, kako je bilo tem ljudem pri duši, bomo objavili nekaj teh klicev.

Neko sporočilo pravi: »Pozor, pozor, pozor, tukaj zadnja madžarska svobodna radijska postaja. Davi ob 3.30 uri so sovjetske čete napadle madžarski narod. Pozivamo Združene narode, naj pošljejo takojšnjo oboroženo pomoč in pomagajo madžarskemu ljudstvu. Možno je, da bodo naše oddaje v kratkem prenehale ter nas ne boste mogli več slišati. Molčali bomo šele, ko nas bodo ubili. Tukaj zadnja svobodna madžarska radijska postaja. Ne vemo, kdaj nas bodo pobili.«

Po daljnopisu pa je prišel naslednji klic:

»Sovjetski gangsterji so nas izdali. Zdaj streljajo po vsej Budimpešti. Prosimo, obvestite Evropo, obvestite avstrijsko vladu! Gre za splošen napad. Janoš Kadar, Marosan in Ronai so sestavili novo vladu. Zdaj so na strani Sovjetov. Ponavljamo: Obvestite takoj Evropo in avstrijsko vladu. Sovjeti silovito streljajo.«

zoreli, zato da hočejo graditi bodočnost v medsebojnem razumevanju in spoštovanju narodov, ki se tu ob Gorici stikajo in so tudi v preteklosti vsak po svoje prispevali, da je Gorica rasla in prosperovala. To pa naj se najprej pokaže ob ravnanju s slovensko manjšino.

Nato se je oglašil spet budimpeštanski radio:

»Govorimo v imenu Imre Nagy-a. Nujno prosimo za pomoč. Vse madžarsko ljudstvo prosimo. Ali že imate kako obvestilo za nas? Če imate kako obvestilo od avstrijske vlade, nam takoj povejte! Nujno, nujno, nujno! Ostali bomo v zvezi z vami, dokler bomo mogli. Ne vemo, do kdaj. Živela Madžarska, živela Evropa. Umrla bomo za Madžarsko in Evropo!«

Vlada čaka na odgovor na poziv za pomoč. Ni dovoljeno čakati, ni dovoljeno izgubljati časa. Vladni glasnik je potrdil, da so Sovjeti zajeli madžarske vojaške voditelje, tiste, ki so se začeli pogajati za odhod sovjetskih čet iz Madžarske.

Toda novic o pomoči ni bilo. Zahod delno ni mogel, delno ni hotel pomagati. Poročila so postajala redkejša. Še enkrat se oglasi glas iz Budimpešte, ki pravi:

»Če imate kako novico, sporočite nam jo. Sporočite vsako novico! Imre Nagy osebno prosimo za podporo. Prosim za diplomatske korake, za diplomatske korake!«

Nato še zadnji glas: »Moramo zapustiti uredništvo. Na svidenje prijatelji! Na svidenje prijatelji! Bog nas reši!«

S temi besedami je zamrl zadnji svobodni glas iz Budimpešte. Sovjeti so zaprla Nagy-a, strli so junaški upor. Kardinal Mindszenty se je zatekel na ameriško poslaništvo. Sovjeti so z užitek prelivali madžarsko kri.

Združeni narodi so pokazali svojo nemoč. Ameriški zastopnik je zahteval, naj Varnostni svet zapove Sovjetski zvezi, da umakne svoje sile iz Madžarske, toda Sovjeti so vložili veto proti tej resoluciji, za katero so se izrekle vse članice Varnostnega sveta razen Sovjetske zveze, ki je glasovala proti, in Jugoslavije, ki se je vzdržala. Nato so sklicali izredno sejo Glavne skupščine Združenih narodov, kjer je ameriški zastopnik vnovič predložil

resolucijo, ki obsoja sovjetski nastop na Madžarskem in poziva sovjetsko vladu, naj preneha z oboroženimi napadi na to deželo in umakne iz nje svoje čete. Resolucija tudi zahteva, naj glavni tajnik Združenih narodov uvede preiskavo o dogodkih na Madžarskem preko zastopnikov, ki jih bo sam določil. Nato naj predloži čimprej priporočila, kako naj se odpravi sedanje stanje na Madžarskem. Ameriško resolucijo je odobrilo 50 držav in proti njej Sovjeti niso mogli postaviti veta, ki v Glavni skupščini ne velja.

Kaj se bo zdaj zgodilo? Sovjeti so izvedli svoj satanski načrt. Z bajoneti so postavili Madžarom novo vladu, ki je ljudstvo ne mara. Janoš Kadar je po vsej verjetnosti igral dvojno vlogo. Kdo ga bo podprl? Le člani osvražene tajne komunistične policije. Edino velikanski pritisk svetovne javnosti bi utegnil Sovjete prisiliti, da bi dali Madžarom vsaj nekaj, kar so zahtevali med protikomunistično revolucijo. Ni pa govora o tem, da bi Madžarska lahko izstopila iz varšavskega pakta in postala nevtralna. In na podlagi tega pakta bodo Sovjeti lahko vedno imeli svoje vojaštvo na Madžarskem, odnosno ga v primeru potrebe poslali tja.

Sovjetske čete so sicer zasedle Madžarsko in tudi Budimpešto, toda ljudskega odpora niso mogle streti. Še v torek in sredo so se borili po budimpeštanskih ulicah in tudi marsikje na deželi. Celotno žensko in otroci so posegli v boj ter z oken in streh streljali na ruske tanke. Zadnje madžarske svobodne postaje so klicale v svet: »Posljite nam orožje, zdravila, obveze.«

Medtem je po vsem svetu rasel odpor zoper to zadnje sovjetsko nasilje. Povsod so bile velike demonstracije pred sedeži sovjetskih poslaništev in sedeži komunističnih partij. Tudi v Italiji. Prav tako v Trstu in Gorici.

VES SVET OBSOJA SOVJETE

Ves svobodni svet je Sovjete obsodil zaradi njihovega divjaškega napada na Madžarsko in zaradi njihovega zatrtja svobode in demokracije, kakor tudi narodne neodvisnosti, ki so jih zahtevali Madžari. Predsednik Eisenhower je poslal predsedniku sovjetske vlade Bulganinu pismo, v katerem zahteva, naj Sovjeti takoj umaknejo svoje vojaštvo iz Madžarske in dovolijo madžarskemu ljudstvu, naj si izbere takšno vladu, kot jo samo želi imeti. Italijanski zastopnik pri Združenih narodih je izjavil, da madžarsko ljudstvo umira za veliko stvar, ki je tudi stvar vseh svobodnih narodov. Združeni narodi morajo poslušati poziv umirajočega naroda in mu pomagati. Sovjeti zdaj ne morejo zvrniti odgovornosti za upor na tuje agente, ker se je dvignilo vse madžarsko ljudstvo brez izjeme z nekaterimi poštenimi komunisti vred. Če bo svobodni svet zaprl usesa pred obupnim krikom borcev za svobodo, ga čaka enaka usoda. Ameriški zastopnik je očital Sovjetom hinavščino, ker obsojajo dogodke na Srednjem Vzhodu, sami pa so neusmiljeno pomandrali svobodo in neodvisnost madžarskega naroda. S tem so kršili listino Združenih narodov in načelo o suverenosti vseh narodov. Janoš Kadar bo vladal na

Madžarskem le s pomočjo bajonetov. Ljudstvo pa bo proti njemu in proti Sovjetom, ki jim je z orožjem v roki pokazalo, da ne mara ne njih, ne njihovega komunizma. In ne pozabimo, da so bili v prvih vrstah madžarskih upornikov delavci!

Sovjetska vojaška premoč je Madžare strla, ni pa strla njihovega nezlomljivega hotenja po svobodi in odpravi komunističnega nasilstva. Ta duh bo kot pekoča žerjavica tlel v vseh vzhodnoevropskih državah in bo opominjal vest tamkajšnjih diktatorjev od vzhodnega Berlina do Moskve in Beograda. Komunizem je dobil bitko na Madžarskem, toda to ni bila zadnja bitka. Podjarmljeni narodi bodo nekoč dosegli svobodo. Zato jim lahko odgovorimo z zadnjim vzklikom, ki je prišel iz Budimpešte: Na svidenje, prijatelji! Na svidenje, junaški madžarski delavci. Vaša nedolžna prelita kri vpije v nebo po maščevanju! Tudi vam bo posijala svoboda.

V Severni Afriki je še vedno precej napeto. To stanje so povzročili prejšnji teden Francozi s svojimi neprimerimi ukrepi zoper alžirske voditelje, ki so bili namenjeni v Tunizijo. Po zadnjih poročilih je na raznih mestih prišlo do atentatov.

Sueška zadeva

Tudi na Srednjem Vzhodu je bil prejšnji teden zelo dramatičen. Komunistična propaganda je te dogodke zelo poudarjala, da bi odvrnila javnost od Madžarske, ki so jo Sovjeti zverinsko napadli in vnovič podjarmili. Izraelci, ki jim Arabci pod Nasserjevim vodstvom grozijo, da jih bodo izbrisali z obličja zemlje, so napadli Egipt. Pravi, da so storili, da bi prehiteli Egipt, ki se je skupno s sosednjimi arabskimi državami baje pripravljal za napad na Izrael. Tako je prišlo na Srednjem Vzhodu do obžalovanja vredne vojne. Izraelci so kmalu premagali Egipčane na Sinajskem polotoku. Dalje niso šli, ker so Angličani in Francozi poslali Egiptu in Izraelu ultimatum, da bodo zasedli področje Sueškega prekopa, če se mu bosta vojskujoci se stranki približali za več kot 16 kilometrov. Izrael je ultimatum sprejel. Egipt pa ne. Zato so začeli Francozi in Angličani bombardirati egipčanska letališča in vojašnice ter obrežne baterije ob Sueškem prekopu in so se tam v ponedeljek izkrcali kljub pozivu Združenih narodov, naj Izrael, Velika Britanija in Francija umaknejo svoje sile iz Egipta. Glavna skupščina Združenih narodov je nato sprejela kanadsko resolucijo, naj bi Združeni narodi ustanovili policijske sile, ki bi skrbela za mir na Srednjem Vzhodu. Britansko-francoski ter izraelski nastop je bil neprimeren in obsojanja vreden, ker so z njim posegli po orožju in dali sovjetski propagandi močne razloge, da odtegne svetovno javnost od svojih kršitev mednarodnega prava na Madžarskem.

Zatišje v Egiptu

V Egiptu so se dogodki od nedelje dalje razvijali z bliskovito naglico. Najprej so Rusi ponudili Ameriki, da bi skupaj poslali mornarico za postavitve reda. To so seveda vsi odklonili. Nato so Izraelci izjavili, da prenehajo z vsemi sovražnostmi na Sinajskem polotoku, umaknejo pa da se zaenkrat še ne. Izjavili so tudi, da sprejmejo predlog Združenih narodov o mednarodnem policijskem zboru, ki naj bi zasedel Sueški prekop in ločil tako med sabo Izraelce in Egipčane. Tudi ti slednji so izjavili, da pristajajo na tako rešitev. Končno je v torek zjutraj prišlo do izkrcanja angleških in francoskih čet v Port Saidu, potem ko so se prejšnji večer spuстили padalci in pripravili prostor suhozemskim četam. V teku torkovega dne so zavzeli vse mesto Port Said in Port Fuad ob vhodu v Sueški prekop iz Sredozemskega morja. Po tem uspehu so tudi Anglo-francozi izjavili, da sprejemajo ponudbo ZN o mednarodnem policijskem zboru, ki naj skrbí za red ob prekoku in redno plovbo po njem. Tako so bile v noči od torka na sredo dejanske končane sovražnosti v Egiptu in ob Sueškem prekopu. Ruska grožnja, da bodo z orožjem posegli v egipčanski spor, je morda tudi opravičila svoje, da so vsi hiteli kazati dobro voljo, ki je sprva ni bilo nikjer. Če bo pri tej dobri volji ostalo, ne bo težko najti mirne rešitve težavam na Srednjem Vzhodu.

Eisenhower zopet izvoljen

Pri torkovih volitvah za novega predsednika ZDA je bil z veliko večino ponovno izvoljen dosedanji predsednik Dwight Eisenhower, ki bo tako še nadaljnja 4 leta vodil ZDA skupaj s podpredsednikom Nixonom.

NAŠ TEDEN V CERKVI

11. 11. nedelja, 25. pob.: sv. Martin, šk.
12. 11. ponedeljek: sv. Martin, p., m.
13. 11. torek: sv. Stanislav Kostka, sp.
14. 11. sredo: sv. Jozafat, šk., m.
15. 11. četrtek: sv. Albert Veliki, šk.
16. 11. petek: sv. Jodert, d.
17. 11. sobota: sv. Gregor Čudodelnik, šk.

*

SV. JOZAFAT (1580-1623) je dobil doma globoko versko vzgojo. Z dvajsetim letom je stopil v samostan sv. Bazilija. Živel je zelo zatajevalno, mesa ni užival, ne pil vina, hodil je bos tudi po zimi. Bil je zelo radodaren, da je vse razdal.

Njegovo sveto življenje ni ostalo prikrito ljudstvu. To je bilo silno zadovoljno, ko je zvedelo, da je postal škof.

Posebno se je trudil, da bi se pravoslav-

ni zedinili s katoliško Cerkvijo. To mu je nakopalo sovraženje. Ko je bil na škofski vizitaciji, so ti vdrli v stanovanje in pobijali njegovo spremstvo. Jozafat je stopil k napadalcem in zaklical: »Pustite moje služabnike; če mene iščete, sem tu.« Umrili so ga z mečem.

Sv. Jozafat je zavetnik za zedinjenje. — Molimo in upajmo, da se čimprej to uresniči, da bo ena čreda in en pastir.

Zedinjenje je pri nas pospeševal škof Slomšek, zadnje čase pa univ. prof. dr. Grivec in nad vse delavni zlatomašnik Anton Merkun. Ta je spisal knjižico *Ciril-metodijska ideja. V Velehradu je pa sedež »Apostolstva sv. Cirila in Metoda pod zavetjem blažene Device Marije, ki deluje za zedinjenje. Ta je tudi od naših škofov priporočena. Prav je, da smo nje člani.*

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas je povedal Jezus množicam to priliko: *Nebeško kraljestvo je podobno človeku, ki je vsejal dobro seme na svoji njivi. A ko so ljudje spali, je prišel njegov sovražnik, prisejal ljulke med pšenico in odšel. Ko je pa bilje zrastle in šlo v klasje, se je pokazala tudi ljuljka. In pristopili so gospodarjevi hlapci in mu rekli: Gospod, ali nisi na svoji njivi vsejal dobrega semena? Od kod ima torej ljuljko? Rekel jim je: Sovražnik je to storil. Hlapci so mu rekli: Ali hočeš, naj jo gremo pobrat? Rekel je: Nikar, da pobirajo ljuljko ne poružite z njo morda tudi pšenice. Pustite, naj oboje raste do žetve; in ob času žetve porekmo žanjcem: Poberite najprej ljuljko in jo povežite v snope, da se seže, pšenico pa spravite v mojo žitnico.*

*

Cel svet je kakor eno samo širno polje ali prostran vrt, katerega lastnik je Troedini Bog. V njem je pomešano dobro s slabim, žito s plevelom. Na svetu dejansko ni malo dobrih ljudi, a je tudi veliko slabih. Evangelijci sejavec je Bog, ki seje po vsem svetu samo dobro seme, t. j. dobroto in dobre ljudi. Sovražnik je pa hudič, ki seje hudobijo, kvari ljudi, jih zapeljuje in podžiga k slabemu. Žetev pa, ki bo vse dobro zbrala in vse slabo pokončala, je podoba poslednje sodbe.

Večkrat se nam vsiljuje zagonetno vprašanje: Odkod zlo v svetu? Ali ni Bog vsega ustvaril in ni On, ki vse vodi? In On je vendar nekončno dober! Odkod torej zlo? Ali ga ni kriv tudi Stvarnik? — Na stavljena vprašanja vera odgovarja takole: Bog je pri človeški hudobiji popolnoma nedolžen. Ustvaril je človeka dobrega, dal mu je zdravo pamet, jasno spoznanje, neokrnjeno voljo in vso potrebno moč; dal mu je tudi sv. milost, t. j. nadnaravno pomoč, da bi človek mogel v dobrem vztrajati in zvesto služiti Bogu v srečnem razmerju sina do

Očeta. Toda človek se je v času preizkušnje na satanovo pobudo sam izpridil, odpadel je od Boga, obrnil Mu je hrbet, podvrnil se je slabemu. Postal je blavec in suženj hudega duha. Z izvirnim grehom je prišlo zlo med ljudi. Izgubljena je bila prvotna milost, vir nekdanje sreče, zapravljeni so bili izredni darovi in ranjena cela narava: nagnjena je k slabemu, dovzeta za slabosti, skušnjave in slaba nagnjenja. A dobri Stvarnik padlega človeka ni zapustil: Sklonil se je k njemu in ga dobrohotno dvignil iz strahotne sužnosti hudega duha; vrnil mu je izgubljeno milost, ki prihaja k nam po sv. krstu; izlečil je v zadostni meri grešne rane in dal nam je na razpolago vsa sredstva, ki so potrebna za pošteno življenje na tem in večno srečo na drugem svetu. Ni pa odzvel preizkušnje in ne človeku potrebne samoodločitve. Celó življenje je doba preizkušnje, ki jo je treba dobro prestatiti, da si zasluži mo nebesa. Nadalje, človek ima prosto voljo in se mora potemtakem sam odločiti za dobro ali za slabo, za Boga ali za hudiča, za nebesa ali za pekel. Kako smo se odločili mi? Komu služimo, kako živimo, za koga in za kaj se navdušujemo in borimo? Bog je dober in Stvarnik vsega dobrega: lepih značajev, plemenitih misli, dobrih src, globoke vere, iskrene ljubezni in človekoljubnih dejanj, naravnih in nadnaravnih dobrin, številnih milosti, tostranske in onostranske sreče. Samo dobro in nič slabega ne prihaja od Boga. Zatorej hoče tudi nas imeti dobre, poštene in nepokvarjene. Vse slabo (brezboštvo, materializem, hudobija, nevera, nemoralna, sovraštvo, nacizem, šovinizem, samoljubje, zavist, hinavščina i. pod.) pa izhaja od hudega duha.

Spominjamo se: nebeški Sodnik vse dobro plačuje in vse slabo kaznuje. Le pravični in dobri ljudje bodo sprejeti v izbrano in zlahtno žitnico nebeskega kraljestva, vsi slabi pa bodo pogumni v peklenški ogenj, kjer jih bodo vso večnost žgali hudi duhovi. — Vsega hudega, reši nas, o Jezus!

Iz življenja Cerkve

CASOPISI V BELGIJI

V Belgiji vsak dan vsaka tretja oseba bere časopis, 2 milijona 300 tisoč oseb ho- di enkrat na teden v kino, 6 milijonov jih posluša radio, 400 tisoč pa vneto sledi televizijemskim prenosom. Če upoštevamo, da ima Belgija samo 9 milijonov prebivalcev, vidimo, da je kulturno na zelo visoki stopnji.

Ti podatki so bili objavljeni ob dnevu sredstev za širjenje idej, ki so ga organizirali belgijski škofje.

KATOLISKE SOLE V FRANCII

V novem šolskem letu je število dijakov na katoliških šolah v Franciji občutno naraslo. Lansko leto je obiskovalo katoliške šole 1 milijon 620 tisoč gojencev, letos pa 1 milijon 728 tisoč. Ljudje se oklepajo katoliških šol, čeprav imajo tako večje stroške za šolanje svojih otrok.

»ZAUPAJMO MLADINI!«

Od pretekle nedelje 28. okt. do 4. nov. so imeli v Ameriki Teden mladine. Nadškof iz Los Angelesa kardinal Mac Intyre je dejal ob otvoritvi Tedna, da je kato-

liška mladina velik zaklad, ker bo dala v prihodnosti Ameriki dobre voditelje. Geslo Tedna je: »Zaupajmo mladini!« Preteklo nedelje je 7. milijonov mladih Amerikancev prejelo sveto obhajilo.

ZAVEST NEMSKIH KATOLICANOV

Okrog dve tretjini nemških katolicinov vestno opravlja velikonočno dolžnost in bolj ali manj redno obiskuje nedeljsko sv. mašo. Ustavilo se je upadanje kandidatov za bogoslovje, število tistih, ki žele vstopiti v kak red, pa se je začelo večati. Mnogo večja postaja tudi udeležba pri tečajih duhovnih vaj. Zelo delavne so nemške katoliške dobrodelne organizacije. Zaskrbljenost pa povzroča povečano število mešanih zakonov.

TISK V MISIJONIH

Kitajski konvertit doktor Sih je rekel, da je za misijone poleg molitve najbolj potreben tisk. Leta 1952 so se tiskali katoliški časopisi v Afriki v 350.000 izvodih, kar je sorazmerno zelo malo. V načrtih je ustanovitev novih časopisov zlasti na Zlati obali in v Rodeziji.

Kitajski komunisti so zatrli 150 katoliških publikacij. V Vietnamu se skupina katoliških laikov pripravlja izdajati katoliški dnevnik.

VISOKE BOGOSLOVNE SOLE V RIMU

V Rimu je cela vrsta visokih bogoslov- nih šol začela z rednim delom. Kot zanimivost vam samo naštejemo, katere visoke šole so v Rimu: Prvo mesto zavzema papeška GREGORIJANSKA UNIVERZA, ki jo vodijo jezuiti. Ustanovil jo je sv. Ignacij Lojolski, za univerzo pa jo je potrdil papež Julij III. leta 1552. Ima več fakultet: teološko, filozofsko, pravno, za cerkveno zgodovino, za misijonske vede, za sveto pismo, za orientalne študije.

LATERANSKI ATENEJ: Ustanovil ga je Leon XII. leta 1824. Ima štiri fakultete: teološko, filozofsko, za cerkveno in državno pravo.

UNIVERZA »DE PROPAGANDA FIDE«: Ustanovil jo je Urban VIII. leta 1627, da na njej študirajo bogoslovci iz

misijonskih krajev. Ima teološko in filozofsko fakulteto. Leta 1933 je bil pridružen papeški znanstveni misijonski zavod.

UNIVERZA ANGELICUM: Ustanovil jo je papež Gregor XIII. leta 1580. Univerzo vodijo dominikanci. Ima teološko, filozofsko in pravno fakulteto.

UNIVERZA SV. ANZELMA: Ustanovil jo je papež bl. Inocene XI. leta 1687. Ima teološko, filozofsko in pravno fakulteto. Na njej poučujejo benediktinci.

UNIVERZA ANTONIANUM: Ustanovljena leta 1933 in ima teološko, filozofsko in pravno fakulteto. Vodijo jo frančiškani.

PAPEŠKI ZAVOD ZA CERKVENO GLASBO: Ustanovil ga je papež sv. Pij X. leta 1911.

PAPEŠKI ZAVOD ZA CERKVENO ARHEOLOGIO: Pij XI. ga je ustanovil leta 1925.

PAPEŠKA TEOL. FAKULT. SV. BONAVENTURE, ki jo imajo konventuali.

Bosonogi karmeličani imajo bogoslovno fakulteto v mednarodnem zavodu.

Papež spet obsoja nasilje na Ogrskem

Pretekli ponedeljek je sv. oče naslovil na krščanski svet že tretjo poslanico v kratkem času. Glasi se:

»V najnovejši encikliki, naslovljeni na škofo vsega sveta, smo izrazili upanje, da bo tudi za plemeniti ogrski narod napočila nova zora mira, slonečega na pravici in svobodi, kajti zdelo se je, da se položaj v oni deželi ugodno razvija. Toda novice, ki so kmalu nato dospele, so napolnile Naše srce s težko grenkobo: zvedeli smo namreč, da po mestih in vaseh Madžarske teče nova kri pogumnih državljakov, ki jih iz dna duše žepa po pravi svobodi; da so bile narodne oblasti, komaj postavljene, znova pogazene in zatrite; da so bile poteptane človečanske pravice in da je krvavečemu ljudstvu bilo po tujem orožju vsiljeno novo suženstvo.

Ob tem dejstvu ne moremo, da bi, kakor Nam narekuje naša dolžnost, ne protestirali in obsodili ta žalostna dejanja, ki ne povzročajo žalosti in ogorčenja samo vsega krščanskega sveta, temveč vseh svobodnih narodov sploh. Tisti, ki nanje pada odgovornost za taka dejanja, bi morali vendar pomisliti, da prave svobode narodov ni mogoče nikdar udušiti v krvi. Mi, ki z očetovskim srcem zremo na vse narode, moramo slovesno izjaviti, da je vsako nasilje, vsako krivično preli-

nje krvi, naj ga povzroči kdor koli, vedno nedopustno. In znova moramo vzpodbujati vse narode in vse socialne razrede k onemu miru, ki mora temeljiti na pravici in svobodi in dobivati v ljubezni svojo življenjsko hrano.

Besede, ki jih je Bog rekel Kajnu: »Kri tvojega brata vpije k meni z zemlje,« imajo tudi danes vso svojo vrednost; torej tudi kri ogrskega ljudstva vpije h Gospodu, kateri, kot pravičen sodnik, večkrat kaznuje grehe posameznikov šele po smrti, kaznuje pa čisto že v tem življenju vladarje in narode za njih krivice, kot nam priča zgodovina.

O da bi usmiljeni Bog ganil srca odgovornih tako, da bi krivice že bilo konec, da bi se ponehalo nasilje in da bi vsi narodi, pomirjeni med sabo, našli v jasnem ozračju mira pravi red. Medtem dvigamo Mi h Gospodu Svoje prošnje, da bi zlasti tisti, ki so te dni umrli, uživali večno luč in mir v nebesih. Želimo, da bi vsi kristjani tudi v ta namen združili svoje molitve z našimi.

Medtem ko vam vsem izražamo ta naša čustva, dajemo iz srca radi vam vsem in vašim vernikom, posebno še dragemu nam madžarskemu ljudstvu svoj blagoslov.

Pij XII.

Trnjeva pot dveh kardinalov

Katoliški svet je z velikim veseljem pozdravil osvoboditev poljskega primasa kard. Stefana Wiśniewskega in ogrskega primasa kard. Mindszentya.

Kard. Wiśniewski so komunistične oblasti priprle pred tremi leti. Ko je na Poljskem prišel komunizem na oblast, so vsi škofje s kardinalom vred ve naredili, da bi pomagali Poljski iz ruševin druge svetovne vojne ter tako tudi podprli vlado pri njenem delu za blagor ljudstva. A ko je komunistična oblast pripravljala novo zakonodajo na škodo pravic sv. Cerkve, je kardinal prosil predsednika vlade, naj se taki zakoni ne odobrijo, ker jih škofje ne morejo sprejeti. Odobrili so jih kljub temu in v noči med 26. in 27. septembrom 1953. aretirali kardinala, ga »odstavili« in odpeljali neznanokam. Šele pred nekaj meseci se je zvedelo, da je v samostanu v Komunzi v Beskidskih gorah, kjer ga je doseglo osvobodjenje.

V kardinalu je imel poljski narod svojega duhovnega vodjo, čeprav ni vedel, kje je. To je najbolj izpričalo narodno romanje letos dne 26. avgusta, ko se je pri čestohovski M. B. na Jasni gori zbralo kljub oviram oblasti en milijon dve sto tisoč vernih Poljakov, da proslavijo 300. letnico čudežnega osvobodjenja tega svetišča. Kard. Wiśniewski je postal ob tej priliki gostjo za glavno sv. mašo in prosil v zameno od vsakega eno zdravomarijo. Milijonska množica je skupno s posebnim poudarkom zmolila to zdravomarijo za svojega kardinala. Zato je bila njegova prva beseda svojemu ljudstvu beseda zahvale.

Kard. Wiśniewski je takoj po osvoboditvi poslal sv. očetu vdanostno brzojavko in sv. oče mu je brzojavno čestital k osvoboditvi in željo, da bi sv. Cerkve na Poljskem zopet lahko vršila vse svoje poslanstvo.

Kardinal Jožef Mindszenty je bil spuščen iz ječe v torek 30. oktobra zvečer.

Pred osmimi leti je bil obsojen na smrtno ječo, češ da je »vraduh, tihotapec s tujo valuto in hoče obnoviti habsburško gospodarstvo. Upozorili so proti njemu proces, da stredo njegovo adolčnost, ker je branil katoliške šole in spodbujal starše, naj se zavzamejo za pravico odločanja pri vzgoji otrok. Ko so pretekli tork kardinala izpustili, je ministrski svet izjavil, da kardinal lahko zasede zopet svoje mesto, ker »je bila njegova obsodba brez podlage.«

Težka je bila pot teh osmih let. Že prej je poskusil kot škof v Vezpremu dobrane nacističnega taborišča. Nad vse mučno je bilo zani, ko je bil v preiskovalnem zaporu, ko so delali z njim vse to, kar delajo z onimi, za katere hočejo »da priznajo svoje zločine«. Po obsodbi, od 9. februarja 1949. do julija 1955. je bil v ječi, nato je bil konfiniran v nekem samostanu; zadnje tedne pa je bil zopet v ječi. Ko so ga izpustili je blagoslovil vernike, ki so se zbrali okrog njega v raški cerkvi in izjavil, da bo nadaljeval delo, kjer ga je pred osmimi leti pustil.

Ves svet vidi zdaj delo komunizma. Kaj bo s kardinaloma v bodoče, zlasti kaj bo z ogrskim primasom zaradi dijegega napada sovjetskih čet, bo pokazala bodočnost. Najbrž bo nov križev pot. Časopisi poročajo, da se je ob prihodu Sovjetov umaknil na ameriško poslatništvo v Budimpešti.

Se tretji kardinal ni svoboden. In to je zagrebški nadškof Stepinac. Upamo, da bo tudi on prišel rešitev in se bo izkazalo, da je bil po nedolžnem obsojen.

Na stopnišču neke cerkve v Kijevu kleči žena in moli. Jezno se zadere nanjo komunist: »Kaj delaš tu?« »Molim.« »Za koga?« »Za Hruščeva.«

»Pa kaj rabi Hruščev tvoje bedaste molitve! Ko bi že svoj čas molila za Berjo! Si videla, kako je končal?«

»Saj ravno zato molim.«

Zdravniki-apostoli v misijonih

V Padovi je poleg raznih zavodov tudi univerzitetni zavod za zdravnike misijonarje-laike, »CUAMM« (Collegio Universitario Aspiranti medici missionari). Ta je edini tak zavod v Italiji in menda tudi na svetu. Ustanovil ga je leta 1950 zdravnik Francesco Canova, mož izredne vere in junaštva, ki je prebil deset let v Palestini in Jordaniji kot specialist za tropične bolezni in je sedaj ravnatelj sanatorija v Bassano del Grappa.

Lepo število zdravnikov, ki so izšli iz teh zavodov, je zaročenih in po poroki bodo za njimi prišle tudi njihove žene. Nekateri pa so že poročeni in njihovi otroci se rodijo v tujih deželah in delijo s poganskimi otroki veselje in žalost. Položaj zdravnikov-misijonarjev nikakor ni lahek. Najraje si izberejo za polje svoje- ga dela najbolj zapuščene in nezdruve kraje, kjer razsajajo najrazličnejše bolezni od malarije do gobavosti.

Prvi, ki je izšel iz tega zavoda, je bil zdravnik Angelo Tasso. V marcu leta 1954 je zapustil Italijo in se podal v Indijo. Na nekem zapuščenem otoku Tihega oceana med najrevnejšimi in najbolj zapuščenimi ljudmi je začel svoj apostolat. Močvirnato ozemlje in tropična vročina sta še bolj pospešili razširjenje malarije, ki je samo med otroki zahtevala od 70 do 80 od sto žrtev. Z junaško vztrajnostjo in požrtvovalnostjo se je mladi zdravnik lotil dela. Na zapuščenem otoku sredi reke Godavari je zgradil veliko bolnico in dosegel neverjetne uspehe. Od vsega sveta pozabljeni in zapuščeni prebivalci otokov Tihega oceana, 700 tisoč po številu, so našli v njem svojega največjega dobrotnika in očeta. V dveh letih svojega bivanja v Indiji je Tasso izvršil več kot 1600 operacij. Sedaj se je vrnil v Italijo, kjer ga je njegova zaročenka zvesto čakala in po poroki bo tudi ona nastopila isto pot apostolata na pozabljenih otokih Tihega oceana.

Neki drugi zdravnik, dr. Baruffa, je že več let opravljal svoj poklic, ko je zvedel za ustanovo (CUAMM). Izredno vselega značaja in poln prijateljev, je vse zapustil in sedaj je zdravnik-misijonar v bolnici gobavecev v Somaliji.

Skoro po vseh celinah so sedaj na delu zdravniki misijonarji. Preteklo nedeljo je prejelo od padovanskega škofa misijonski križ nadaljnjih sedem zdravnikov. Eden izmed njih, dr. Rossi iz Livorna, bo nastopil svojo pot, ki bo obenem njegovo ženitovansko potovanje, v Južno Afriko, kjer bo skupno s svojo mlado ženo skušal osvojiti z deli usmiljenja duše za Kristusa.

Do sedaj je univerzitetni kolegij »CUAMM« poslal v poganski svet šestnajst zdravnikov. Med njimi so tudi ženske, ki so neustrašno začele svoj apostolat med najbednejšimi. Največja potreba po zdravnikih je v Indiji, zato jih je kolegij poslal v Indijo pet; eden je v Indoneziji, eden v Južni in štirje v Srednji Afriki. Nato so še v Somaliji, Nigeriji, v Maroku, eden v Jordaniji in eden na Formozu. Vsi zdravniki-misijonarji ostanejo še nadalje v zvezi s svojim padovanskim kolegijem CUAMM: vse potrebne zdravniške aparate pa jim preskrbijo odnotne misijonske postaje. Te idealne ljudi prav gotovo ne žene po svetu pohlep po denarju ali morda želja po »senzacijah, ampak le velika vsepremagujoča ljubezen do bližnjega, ki ima svoj izvor v Kristusu in ki bi rada vse ljudi pridobila Zanj.

Izšel je PASTIRČEK za mesec november

Čudna odkritja

V mestu Gyoer na severozapadnem Ogrskem so odkrili tajan krematorij, to je peč za sežiganje ljudi, ki ga je imela tamkajšnja komunistična policija, da je sežigala ljudi, ki so obnemogli pri dolgotrajnih zasliševanjih in mučenjih. Ta krematorij so odkrili na sedežu policije in sicer za kotlom za centralno kurjavo. Težko bo določiti število žrtev, ki so tu zgoarele, a močno zakajene stene sobe, v kateri je bil krematorij, pričajo, da je mnogo ljudi zgoorelo v njem.

Policijska palača je bila opremljena tudi z raznovrstnim mučilnim orodjem. Poleg oddajne postaje na kratke valove, je imela policija tudi pripravo, da je lahko ujela na trak vsak telefonni razgovor po vsej zapadni Madžarski, tudi če je istočasno telefoniralo dvajset ljudi.

Zapadni časnikarji so si med osvoboditvijo lahko vse to ogledali in seveda tudi fotografirali, da bodo svetu pokazali na predek »progresivne demokracije«.

Duhovnik in komunist pred sodiščem "N. lista,, Odmevi incidenta v cerkvi v Dolini na Tržaškem

Pred nepristranskim sodiščem »Novega lista« sta se znašla dolinski gospod župnik in dolinski tovariš župan. Tožniki in sodniki so bili sami uredniki, advokata pa nobenega. Dolinske oblasti — tako ju dobesedno imenuje »Novi list« — sta zakrivila zelo težko dejanje, ker nista vprašala za nasvet »Novega lista«, kako je treba opravljati cerkvene obrede in kako je treba v cerkvi bolj uspešno organizirati partijske brezbožniške podvige. Duhovnik je ravnal v smislu veljavnih cerkvenih predpisov, ki na Tržaškem jasno določajo, da smejo v notranjosti cerkve pri obredih peti edino cerkveni pevci. Komunistični župan je proti temu odloku odločno v cerkvi v javnem govoru protestiral in zahteval, da se odlok takoj prekliče in da mora »narodna« — to je komunistični zbor — zapeti v cerkvi celo narodne pesmi. Županov protest se je razletel pod cerkveni strop in katoliški duhovnik pred diktatom komunističnega župana ni klonil.

In sedaj je tukaj velik incident, mučen in neumesten in grob kakor toliko poučarja »Novi list«. Gotovo je mučen tudi za prave vernike, saj je Lovrihova akcija prava profanacija božjega hrama, v katerem se celo po »Novem listu« nihče ne more kaliti miru. Toda nastaja novo vprašanje: za koga je incident bolj mučen, bolj neumesten? Prav gotovo za »Novi list« sam in njegove urednike ter »nepristranske porotnike« dolinskega škandala! Stvar je resnično mučna in stari peroprask se lahko opravičeno praska za uše-

si: če obsodimo samo župnika, bo le preveč očitno, kakšni smo; če obsodimo samo župana, bo kritika v Ljubljani. Torej da se ne zamerimo na desno in levo, obsodimo enostavno oba! To je še najbolj preprosto in na vse strani vsaj na prvi videz dobro. Toda sodniki obeh dolinskih protagonistov so pozabili, da je namreč dolinski komunistični župan njihovo dete. »Novi list« je kriv in Besednjakova »krščanska« skupnica, da ima Dolina danes komunističnega župana! No in ni še preteklo pol leta in to njihovo dete je od samih očetov javno zasramovano in razdeljeno!

Vseznalim novolistarskim urednikom, ki bi radi vzeli v zakup celo božje in cerkvene predpise, rečemo za konec to: za težek in sramoten incident, ki se je zgodil po krivdi brezbožniškega župana v dolinski župni cerkvi pred Najsvetejšim, pada krivda na vse volivce in vse moralne mecene, ki so takega človeka spravili na sedež dolinske občine! Zgodovinsko dejstvo je: komuniste je podpiral ob volitvah v Dolini »Novi list« z g. Besednjakom na čelu; zato naj sebe bije po glavi in ne katoliškega duhovnika in tudi ne komunističnega župana! »Dolinska oblastnika« (»N. list«) sta se vsak zase prav dobro držala svojih pravil: duhovnik cerkvenih škofijskih predpisov, Lovrih župan pa nepreračunanih komunističnih avantur, ki si jih več niti za železno zaveso ne privoščijo! Za stari »Novi list« imamo zelo dobro zdravilo: Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade!

V Zgoniku jih ni prav nič sram...

Kot vse kaže se tukajšnjih komunističnih agentov in partijev sramota sploh več ne prime. Vsekakor je to izredno važen znak, ki krepko potrjuje vse ono, kar smo o komunizmu in komunistih že večkrat rekli in napisali tudi pri nas. Čeravno zbegani in osamljeni, sprti s samim »mekhanskim kalirjem« Vidaliem in izpostavljeni sovraštvom in preziru vsega poštenega človeštva, trmasto in s satansko obsedenostjo nadaljujejo svoje hlapčevanje najhujšemu trinoštvu in najpodležjemu sistemu vladanja, čigar edina moralna odlika je klasični strel v tilnik, edino »miroljubno sredstvo« pa pištola in brzostrelka.

Toda tudi naše ljudstvo danes počasi spregleduje, komu in čemu ti nevarni agenti služijo. To še najbolj vedo razni kinavci in sopotniki, ki so jih začeli prav pošteno »opravljati«, tako da bo čas tudi v zgoniški občini prinesel jasen odgovor na marsikatero vprašanje, na katero bodo ko-

munistični vodilni agentje morali javno odgovoriti, še preden bodo za večno zapustili občinsko upravo... Razčistiti bo treba med drugim tudi razne napade in ugrabitve, za katere je nosila in nosi svojo odgovornost vsa tako imenovana »ljudska oblast«, ki jo danes predstavlja prav del organiziranih komunističnih partijev obeh struj v naši občini!

»RDEČA ZVEZDA« NE SME VEČ NA POKOPALIŠČE!

Kot v zasmeh in pritaženo cinično ignoriranje tisočih žrtev koljaskega divjanja svojih krvavih moskovskih gospodarjev na Madžarskem, so borci za sovjetski razbojniški »socializem« tudi letos za Vse svete organizirali običajno komedijo. Pri obeh spomenikih s krvavo peterokrako zvezdo v Zgoniku in Saležu, so rdeči boljševiski obeh skupin z revolucionarnimi lajnami žalili pokojne in izzivali žive. Pokojni gotovo niso padli za osvračeni in gnusni komunizem, zato tudi rdeča zvezda sama predstavlja največjo žalitev njihove žrtve.

Toda največjo drznost so pokazali šele na pokopališču, kjer je partijski zbor »Rdeča zvezda« pod vodstvom komuniste Hermana Miliča pel nagrobnice nabožne vsebine! Ves Zgonik ve, da so vsi pevci izraziti brezbožniki, ki posmrtnost in dušo odločno tajé pred vsakomer in ob vsaki priliki. Njihova skrubna spomina mrtvih je torej dvojna in satansko preračunana. Nastane vprašanje, kako dolgo bomo še morali takim skrubam molče prisostvovati. In kot da vsega še ni bilo dovolj, so na partizanskih grobovih zapeli še neko komunistično revolucionarno popevko. Nad vsem tem se pravi verniki že dolgo zgražajo in njim se pridružujemo tudi mi s tem poročilom. — V bodoče bomo vsekakor storili vse, da ponovne skrubne na svetem kraju miru odločno preprečimo!

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

Še mlado dekle in prav rada berem razne ilustrirane časopise. Vse mi je novo, vse mi je lepo. Rada bi pa vedela, kaj bo z mano, in zato kar nestrpno vsak teden, in sicer v raznih listih, preberem horoskop. Ta mi da lepih spodbudnih misli in mi marsikaj lepega pove za mojo bodočnost. Rada bi šla tudi h kakšni ženski, ki meče karte ali bere na roki, pa si ne upam, ker sem slišala, da to ne gre.

Povejte mi, prosim, ali je moje ravnanje pravilno. Ali smem verjeti temu, kar mi pove horoskop in kar bi mi povedala ženska?

»Vihrovo dekle«

*

Kar tu vprašujete, spada na splošno v poglavje o praznoverju in vedeževanju. Radovednost je od nekdaj gnala ljudi zvedeti za bodočnost, posebno za bodoči potek svojega lastnega življenja. Tako poizvedovanje, s čisto neprimernimi sredstvi in brez vsake znanstvene podlage, je pra-

znoverno vedeževanje. Tu sem spada prizadevanje prerokovati bodočnost iz pozicije je zvezd. Nekateri so posebno veliko dali na pozicijo zvezd ob svojem rojstvu, pravzaprav natančno ob uri svojega rojstva. Gledali so torej na uro; saj to pomeni grška beseda horoskop, hora = ura, skopein = gledati, horoskop = urogle. Da nima položaj zvezd ob rojstvu nobenega vpliva na naše bodoče življenje, to nese že zdrava pamet in ni treba biti kak učen zvezdoznanec. Milijarde zvezd se gibljejo po svojih od božje modrosti določenih poteh in nimajo s potekom našega življenja prav nič opraviti. Še bolj prismojeno je, če hoče kdo zvedeti za svojo bodočnost iz kart, ki jih ženska meče, ali pa iz potez na roki, ki jih vedeževalka skuša tolmačiti. Če bi ženska res kaj mogla, bi najprej sebi vrgla karte, iz svojih rok prerokovala in si tako življenje boljše uredila.

Vprašujete, če je Vaše ravnanje pravilno. Iz gori navedenega imate že odgovor. Moralisti so glede vedeževanja na splošno precej strogi. No, velik greh po večini ne bo, ker je tu dosti lahkomišelnosti in gole radovednosti, ne pa da bi kdo hudiča kliče in se zanašal na neko demonsko pomoč. Kaj torej? Pusto praznoverje je to, ki se ne spodobi pametnemu, krščansko usmerjenemu človeku. Pa še zguba časa povrh.

Svetujemo Vam, bodite zelo zmerni v branju ilustriranih časopisov. Tam ne boste zajeli prave življenjske modrosti, tam ne boste zvedeli svoje bodočnosti. Bog je prav storil, da nam jo je prikril. Tako je življenje bolj resno prizadevanje. Vsak je svoje sreče kovač in kakor si boš postal, tako boš spal, so pravili naši predniki. K tej stari modrosti lahko še pristavimo: blagor mu, ki se je v mladih letih privadil na pobožno molitev, na resno delo in na žrtev ali odpoved; to bo najboljša podlaga za vsa bodoča leta. Storit se Vi tako in iz »vihrovega dekleta« boste dozoreli v ženo trdno proti vsem vihram.

V usodopolnih dneh, ki jih preživlja ogrski narod, ko junaško preliva svojo kri za svobodo ter se z nepopisnim trpljenjem bori proti nasilju, ki ga hoče usužnjiti ter uničiti vse ideale junaških rodoljubov za dosego človeških pravic in krščanske kulture, odbor S.K.P.D. iz Gorice iskreno sočustvuje z ogrskim narodom ter poziva svoje člane in somišljenike, naj se spominjajo v svojih molitvah vseh nedolžnih žrtev tako preizkušene naroda. Tako bomo najbolj izpričali svojo solidarnost in svojo hvalečnost.

Naj bi naše neutrudno delo za krščansko kulturo doprineslo človeštvu resnično zmago krščanskih in pravičnih teženj.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

MISIJON V TABORIŠČU

V Spittalu na Dravi je že od konca vojne veliko begunsko taborišče, kjer je bilo vedno tudi večje število slovenskih beguncev iz Jugoslavije. Dušno oskrbo med njimi ima o. g. Anton Miklavčič, pomaga pa mu prof. P. Slapar. Sedaj je v tem taborišču okrog 350 slovenskih ljudi, med njimi precej lepo število otrok, ker so taborišču nastanjene predvsem družine in pa taki begunci, ki ne morejo upati na emigracijo. Za vse te slovenske ljudi so imeli od 22. do 28. oktobra misijon, ki ga je vodil p. Fidelis, kapucin iz Gorice. Uspeh je bil zelo laskav, saj so se misijonskih govorov udeleževali vsi, ki so mogli, čeprav je bil prvi govor že od 5.30 zjutraj in čeprav morajo hoditi v cerkev zunaj taborišča, odkar je pogorela baraka, ki je prej služila za kapelo.

Istočasno kot Slovenci so imeli svoj misijon tudi madžarski begunci. Zanje je imel misijon poseben duhovnik, ki hodi okrog po taboriščih, da skrbi za taka izredna pridiganja.

PODRŽAVLJENJE OBRATOV IN NJIH POSLEDICE

V goriškem delu Jugoslavije vodi sanitetna inšpekcija zadnja dva meseca sistematično pregledovanje trgovskih, gostinskih, obrtnih in drugih obratov, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in prodajo živil. Pri tem je inšpekcija ugotovila velike neredne. V vsem okraju pride v poštev 560 obratov. Doslej so pregledali obrate v Novi Gorici, Dobrovem, Ajdovščini, Kanalu, Tolmini, Kobaridu in Bovecu, skupno 163 raznih obratov. V njih so našli za 311.000 din pokvarjenih živil in 22 obratov so morali začasno zapreti. Pokvarjena živila so uničili, nekaj najbolj sumljivih pa so poslali na kemično analizo. Tako je gospodarstvo v državah, kjer je posameznik samo še mrtva številka v državnem stroju.

USPEH SLOV. PEVSKEGA ZBORA V TUJINI

Pretekli mesec je moški oktet belgijskega zbora »Jadrane« pod vodstvom g. Ivana Kodeha zapel v mestu Namur v okviru mednarodnega pevskega koncerta »Accords«. Naslednji dan je nastopil v Charleroi spet skupaj s švicarskim, francoskim in belgijskim zborom. Moremo reči, da je zelo lepo uspel. Zapel je štiri pesmi. Kritika je v časopisih omenila, da je oktet od lanskega leta zelo napredoval.

Nasim pevcem čestitamo in jih vzpodbujamo k nadaljnjemu delu, da pokažejo tujem lepoto naših slovenskih pesmi.

SLOVENEK SPISAL ROMAN V ANGLEŠČINI

Ivan Jontez, ki je spisal že več knjig v slovenščini, n. pr. roman Brezdomci, se je poskušal tudi v angleščini. Pred kratkim je izšel njegov roman »Green streets« (Zelena cesta) pri neki založbi v New Yorku. Roman se dogaja v Clevelandu in opisuje življenje naših izseljencev ter najbolj pekoči problem današnje Amerike: razmerje med belci in črnci.

R A Z N O

NOBELOVA NAGRADA ZA FIZIOLOGIJO IN MEDICINO

Letošnjo Nobelovo nagrado za fiziologijo in medicino je Švedska akademija znanosti podelila trem znanstvenikom in sicer prof. Andreju Courmandu iz New Yorka, dr. Wernerju Forssmannu iz Bad-Kreitznaacka in prof. Fickinsonu W. Richardsu iz New Yorka. Nagrada je bila dodeljena za skupne študije treh znanstvenikov o tehniki pri katearterizaciji srca in spremembah krvnega obtoka.

Prvo Nobelovo nagrado so podelili pred 55 leti iz sklada, ki so ga ustanovili iz celotnega ostanka Nobelovega premoženja. Tako je določil slovit kemik in iznajditelj dinamita Alfred Nobel v svoji oporoki iz leta 1895. Sedaj vsako leto, po njegovem naročilu razdelijo obresti iz tega sklada med tiste ljudi, ki so med letom največ pripomogli k blaginji človeštva. Določenih je pet nagrad, in sicer za najboljšega kemika, fizika, medicince, literata in za tistega, ki je največ pripomogel k zblizanju med narodi in za mir v svetu.

Nagrade za fiziko, kemijo, medicino in literaturo deli švedska akademija znanosti, nagrado za mir pa petčlanska komisija norveškega parlamenta. Tako je določil Nobel v svoji oporoki. Pri podelitvi nagrad ne sme igrati nobene vloge nacionalizem. — Denarja ne bo zmanjkalo. Glavnica 36 milijonov švedskih kron je ostala nedotaknjena. Pol milijona, kolikor znašajo vse nagrade, so samo letne obresti.

TURISTI V ITALIJI

Po statistiki turistične ustanove ENIT bo do konca tega leta število tujih turistov, ki so obiskali Italijo, doseglo 12 milijonov. Kljub temu ogromnemu številu italijanski hoteli niso zabeležili veliko gostov, kajti tuji turisti se ustavljajo v Italiji le za nekaj dni. Prav tako se ne ustavljajo v Italiji poslovni ljudje dalj kot je nujno potrebno. — Veliko turistov, morda že polovica, prebije svoje počitnice v tkzv. camping, ki delajo veliko konkurenco hotelom.

Medtem ko v Italiji turizem rase, so v Jugoslaviji zabeležili v letošnjem letu precejšen padec. V prvih sedmih mesecih je obiskalo Jugoslavijo 195.377 turistov, 55 tisoč 231 manj kot v istem razdobju lanskega leta. Število turistov se je zmanjšalo za 22%, število prenočitev pa za 34%. — Pomankanje svobode torej nepovoljno vpliva na razvoj turizma.

3700 METROV POD MORJEM

Švicarski profesor Piccard je skupno z geologom profesorjem Pollinijem znova začel z raziskavanjem morskega dna. Z batiskafom »Trieste« je v bližini Ponze v Južnem Tirenskem morju dosegel globino 3700 metrov. S tem je prekoračil prejšnji rekord iz leta 1953, ko je dosegel 3150 m. Za pot v globino sta potrebovala 2 uri in 11 minut. Na dnu sta ostala 32 minut, nakar sta uporabila 1 uro in 44 minut, da sta se zopet dvignila na površino. Oba znanstvenika nameravata prihodnje leto nadaljevati z raziskavanji. — S tem rekordom sta Piccard in Pollini prva človeka, ki sta dosegla take globine morja in se vrnila živa.

MARLJIVI RAZISKOVALCI

V Nebraska so paleontologi (znanstveniki, ki se bavijo s študijem okamenin) našli 13 okamenelih jaje, katerih starost cenijo na 40 milijonov let. Na univerzi v Berkeleyju se sedaj bavijo in ugotavljajo, kateri vrsti ptic je naj bi jajca pripadala.

GOBAVEC V BORBI ZA SVOBODO

Italijanski pisatelj Marcello Orano je po brezuspešnem tavanju iz kraja v kraj končno zaprosil, naj ga znova pošljejo med gobavce v Somalijo. Njegova zgodba je zelo pretresljiva. Med vojno je služil kot častnik v tedanji italijanski koloniji Somaliji. Tam se je ob zdravljenju nekih ranjenih gobavcev nalezal tudi sam gobavosti. Po zdravljenju v afriških bolnicah se je »zdrava« vrnil zopet v Italijo, kjer se je poročil s Tržačanko Julijo Zeisl, ki je slovenskega rodu. V Italiji pa se je začel njegov križev pot. Zdravstvene oblasti so zvedele za njegovo bolezen in ga zaprle v bolnico za gobavce. Romal je iz bolnice v bolnico, žena ga je zvesto spremljala povsod. Nato se je izselil v Francijo, kjer imajo milejše zdravstvene predpise. Svoje pero je posvetil gobavcem in se v številnih člankih zavzemal za bolj človečanski postopek z gobavci v Italiji. Toda pred nekaj meseci so ga francoske oblasti izgnale iz države. Naselil se je v Rim, kjer ga je civilna policija stalno stražila. Zaman je skušal sklicati tiskovno konferenco in vzbuditi pozornost javnosti. Povsod je mr-goleto policistov. Ponovna zdravniška preiskava je ugotovila, da so bile izjave francoskih zdravnikov »preveč optimistične«. Pod policijsko stražo so ga znova odvedli v bolnico za gobavce. Sedaj je Orano zaprosil, da bi ga poslali zopet v Somalijo, kjer namerava posvetiti vse svoje moči gobavcem. Prevzeti hoče vodstvo nad kakim zbiralščem za gobavce in tako vsaj med njimi doseči tisto svobodo, ki mu jo odreka ostali svet.

OTROCI SO JU REŠILI

Učenci osnovne šole v Fratta di Maniago v videmski provinci so dobili te dni posebno odlikovanje zaradi solidarnosti, ki so jo pokazali v minuli mrzli zimi do dveh svojih sošolcev. Desetletna deklica in osemletni deček sta ostala nenadoma sama. Mater so odpeljali v bolnico, očeta pa v zapor, od koder so ga pozneje izpustili, ker se je izkazalo, da je bil nedolžen. V tem času so za otroka skrbeli njihovi součenci. V koših, ki so v navadi po Beneskem, so jim v trdi zimi nosili hrane in drv ter vsega, kar jim je primanjkovalo. Tako so ju rešili stradanja in pokazali svojo vzajemnost in ljubezen.

KOLOSEJ POPRAVLJAJO

Znameniti kolosej je začel kazati sumljive znake razpadanja. Začeli so z restavracijo. Kolosej je visok 57 metrov in ima v obsegu 527 m. Od 15. stoletja dalje je postal kolosej nekaj kamnolom. Z njegovim kamnom so zgradili mnogo rimskih palač. Pred popolnim razpadom so ga rešili papeži, ki so Kolosej proglasili za svet kraj. Za obnovo je dala vlada zaenkrat na razpolago 100 milijonov lir. Ko bodo vsa dela končana, upajo, da bo kolosej za 200 let varen pred razpadanjem.

Širite „Katoliški glas“

Resolucija SKS v Trstu

Odbor Slovenske katoliške skupnosti v Trstu je na svoji seji dne 30. oktobra 1956 izrekel svojo solidarnost madžarskim borcem za svobodo. Resolucija pravi med drugim:

»Slovenska katoliška skupnost, politična organizacija slovenskih katoličanov na Tržaškem ozemlju, izreka v imenu članov in somišljenikov svojo solidarnost in najgloblje občudovanje junaškemu madžarskemu ljudstvu, ki je, dasi golih rok in oboroženo samo z neuničljivo vero v Boga, v svobodo in lastno moč, začelo veličastni boj za rešitev evropskih narodov izpod komunističnega jarma in brutalnega sovjetskega kolonializma.

Ko se klanjamo herojskim madžarskim žrtvam, padlim te dni za svojo in drugih narodov zatirano pravico, izrekamo neomajno vero, da je pretresljiva vstaja madžarskih rodoljubov, ki je vzbudila presenečenje in vest vsega sveta, postala signal in položila temelj za končno in popolno osvoboditev vseh podjarmljenih ljudi izpod komunističnih jarmov.

Tem bolj pa obsojamo brutalni in podli nastop sovjetskih oboroženih sil, ki so v krvi in solzah madžarskega ljudstva udušile komaj priborjeno svobodo.

Resolucija se zaključuje z naslednjimi besedami: »Sinovi svetega Stefana, z vami so danes tudi molitve, želje in sočustvanje vsega slovenskega katoliškega ljudstva.«

Predsednik republike v Gorici

Tudi naše mesto je imelo čast, da je v soboto 3. nov. pozdravilo v svoji sredi predsednika republike Gronchija. Prispel je pod večer iz Vidma, kjer se je mudil dopoldne. «Goriško ljudstvo ga je sprejelo zelo navdušeno. Posebno veliko ljudi je bilo na Travniku, kjer so se zbrali tudi dijaki slovenskih srednjih šol s svojimi profesorji. Na prefekturi je sledil uraden pozdrav predsedniku od strani prefekta de Zerbi, ki je visokemu gostu predstavil navzoče povabljenе, med njimi so bili nadškof msgr. Ambrosi, vsi mestni in deželni svetovalci, vsi župani goriške province, 25 po številu, ter številni drugi. Med župani so bili tudi Hermenegild Podveršič iz Steverjana, Jože Češut iz Sovodenj ter Miro Ferletič iz Doberdoba. Predsednik se je nato s številnim spremstvom podal v park padlih, kjer je pred spomenikom položil vence, nakar je sledil uradni pozdrav goriškega župana v dvorani deželnih stanov na goriškem gradu, kakor poročamo v uvodniku. Tudi tu je bilo veliko odličnih gostov in povabljenec, med njimi zastopniki slovenske manjšine dr. A. Stilič in dr. Mermolja ter oba slovenska ravnatelja dr. Rožič in dr. Nemeč. Po pozdravi

Slov. kat. akademsko društvo v Gorici

se klanja
spominu vseh padlih kolegov, delavcev,
izobražencev in kmetov, ki so dali
svoja življenja za domovino, vero in
svobodo ter
obsoja

brutalni poseg tujih oboroženih sil, ki
so z brezobzirno, krutostjo zatrle upor
junaškega madžarskega ljudstva.

Odbor

vih je sledila zakuska v dvorani sami in v sosednjih sobanah. Zbor »Sghezzija« je zapel nekaj furlanskih narodnih pesmi, folklorna skupina iz Ločnika je pa izvajala nekaj plesnih točk. Predsednik republike je obiskal tudi razstavo »Gorica v 18. stoletju« na Kurnu. Zvečer pa se je udeležil nastopov umetnega drsanja v telovadnici na trgu Battisti. Drugi dan, v nedeljo, si je najprej ogledal kostanje na Kalvariji, nato je odšel v Sredipolje, kjer so sledile nadaljnje proslave v čast padlim iz prve svetovne vojne. Predsednik je obiskal tudi Oglej in v Torviscosi pri Cervignanu tamkajšnjo veliko industrijo za umetno celulozo. Svoj obisk je zaključil v Trevisu v ponedeljek 5. novembra.

Predsedniku Gronchiju so se poklonili tudi zastopniki demokratičnih Slovencev, ki niso bili samo navzoči po svojem zastopniku pri sprejemu na Gradu, temveč so mu dne 1. novembra poslali naslednjo brzojavko:

»Tolmači čustev slovenskega ljudstva, vključenega v naše demokratično gibanje, pozdravljamo gospoda Predsednika Republike ob priliki njegovega obiska v Gorici in mu izražamo vdanost s prošnjo, da blagovoli upoštevati želje prebivalstva po zaščiti in duhu določil italijanske ustave.«

Obisk g. predsednika Gronchija je zapustil v vseh najlepše vtise.

Manifestacija slov. študentov

Pretekli terek so tudi slovenski dijaki goriških srednjih šol solidarno z drugimi dijaki v Gorici in drugod, manifestirali v znak sočutja z madžarskimi borci za svobodo. V ta namen se niso udeležili panka. Deputacija je javila na tajništvo višje šole, da hoče biti solidarna z drugimi dijaki in je nesla to pismeno izjavo na prefekturo, kjer jo je izročila prefektornemu tajniku. »Prim. dnevnika« z dne 7. t. m. prinaša »objektivno« poročilo o dijaški manifestaciji, takole:

»Včeraj dopoldne so dijaki slovenske srednje šole v Gorici zapustili šolsko poslopje, ker so nekateri dijaki razširili po šoli govorico, da je treba stavkati v znak solidarnosti z madžarskim ljudstvom. Dijaki, ki so zapustili šolsko poslopje, so v razgovorih po eni strani obsodili intervencijo tujih čet na Madžarskem, obenem pa so izražali svoje ogorčenje zaradi brutalnega napada angleških in francoskih čet na egiptovsko suverenost in egiptovsko prebivalstvo, ki je bilo podvrženo barbarskemu bombardiranju iz zraka. Bolj razgledani dijaki, ki niso nasledili propagandnim geslom nekaterih oseb, ki so skušale prikazati samo dogodke na Madžarskem, da bi odvrnile pozornost slovenskih dijakov od hudih in krvavih dogodkov na Bližnjem vzhodu, so pravilno poudarili, da so dogodki okoli Sueškega prekopa za svetovni mir prav tako resna nevarnost, če ne celo hujša, in da zaradi tega ni nobenega izgovora, ki bi opravičil nezaljšano dejanje nad svobodnim egiptovskim ljudstvom, ki se je komaj pred nekaj leti otreslo angleške kolonialne oblasti.«

Iz tega poročila si lahko slov. javnost in dijaštvo ustvarja nepristransko sodb o »močnostih in orenosti« poročil komunističnega dnevnika.

*

Slov. dijaški krožki skupno s Slov. kat. akademskim društvom pa so povabili svoje člane ter druge dijake in visokošolce v sredo zjutraj ob 7.30 k sv. maši zadržnici. Ob lepi udeležbi dijakov vseh naših srednjih šol ter ob zastopstvu visokošolcev in nekaterih profesorjev in učiteljev so vsi skupno molili za padle, da bi uživali večni mir in za žive, da bi jim kmalu zasijala prava svoboda, saj se po besedah Pija XII. pravično hrepenenje po svobodi, ki jo je Bog dal človeku, ne da udušiti v krvi.

Tako je tudi naša mladina pred Bogom in pred svetom pokazala, da ima čuteče srce in da obsoja vsako nasilje.

Za Madžarsko v Gorici

Ko so se dijaki vrnili v ponedeljek v šolo po štiridnevni počitnici za Vse svete, so bili polni jeze zaradi dogodkov na Madžarskem. Svoji ogorčenosti so dali duška v ponedeljek in terek z demonstracijami po mestu in pred sedeži kom. partije.

V terek zvečer pa je na povabilo g. nadškofa bila v stolnici sv. maša za žrtve terorja na Madžarskem. Udeležilo se je veliko ljudstva, saj je bila stolnica pre-majhna za vse, in pa zastopniki organizacij z zastavami. Prišel je tudi prefekt de Zerbi.

V nedeljo 11. novembra bo v dvorani Marijine družbe na Placuti ponovitev

Misijonske prireditve

z loterijo. Začetek ob 6h zvečer. Vstop samo z vabili. Dobite jih pri vodstvu Družbe in v trgovini Kosič v Raštelu.

Sovodnje

V nedeljo 18. novembra bomo praznovali 200-letnico naše cerkve in 25-letnico župnije. Za ta dvojni jubilej se že pridno pripravljamo. Za uvod v to važno praznovanje bomo imeli tridnevno duhovno obnovo, ki jo bo vodil č. g. J. Vidmar iz Gorice.

Števerjan

V terek 6. t. m. smo spremenili k večnemu počitku sedemdesetletno Perino Terpin, por. Miklas iz Ščednega. Že več mesecev jo je zavratni notranji rak privezal na posteljo s strašnimi bolečinami. Polna vere in božje ljubezni je znala potrpeti. Marija ji je gotovo veliko pomagala v težkih

100-letnica bazoviške cerkve

10. novembra poteče 100 let, odkar so v Bazovici postavili prvi kamen sedanje cerkve, ki je že tretja odkar stoji Bazovica.

Prvo cerkev so postavili že l. 1336 (malo prej je morala nastati Bazovica), drugo v 17. stoletju. Ker je bila ta premajhna so sezidali sedanjo veliko in lepo. To se je zgodilo 10. nov. 1856. Največ zaslug pri zgradbi cerkve je imela tržaška občina.

Prihodnjo nedeljo bomo slovesno obhajali prvo 100-letnico naše farne cerkve.

V SOBOTO 10. NOV. bodo otroci obhajali stoletnico. Zbrani iz vse fare bodo pristojevali sv. maši ter se zabavali v farni dvorani ob lepem vzgojnem filmu »Velika prijateljca«.

V NEDELJO 11. NOV. ob 8h bo prva sv. maša, pri kateri bodo peli otroci, ob 10 $\frac{1}{2}$ pa slovesna. Cerkevni pevski zbor bo pel Vodopijevčo mašo sv. Vincencija. Slavnostni govornik bo č. g. Ludvik Šavelj.

ZAHVALNA SLOVESNOST bo popoldne. Ob 4h sv. maša, govor o 100-letnici, offer za cerkev ter zahvalne večernice, ki jih bo opravil naš prevzvišeni g. škof.

Ob 6h zvečer bo v župni dvorani PROSLAVA STOLETNICE: nastopili bodo:

Delegacija demokratičnih študentov slovenskih srednjih šol v Trstu je sporočila v terek 6. novembra t. l. po prvih jutranjih učnih urah svojim ravnateljstvom:

»Ne moremo ostati še dalje v razredih, ko mladi madžarski dijaki krvave pod tanki komunističnih zločincev. Prekinjamo pouk, da pokažemo svoje sožalje in čustva prijateljstva do demokratičnih madžarskih dijakov in vsega njihovega naroda.«

Po tretji učni uri so odšli iz šol vsi slovenski dijaki Višje realne in klasične gimnazije ter Učiteljske. Dijakom Trgovske akademije pa je ravnatelj dr. Turina s policijo preprečil spontano manifestacijo solidarnosti.

dnevih bolezn, saj je bila veliko let zvesta članica Njene družbe.

Jezus in Marija naj svojo zvesto služabnico nagradita in nebesih! Vsem v družini naše sožalje!

Podgora

Ne samo Trst, ampak tudi naša Podgora si privoščijo obhajati veliki praznik svojega patrona sv. Justa mučenca, ki je za sveto vero žrtvoval svoje mlado življenje v globinah naše sinje Adrije. V nedeljo smo z zunanjo slovesnostjo praznika imeli tudi lepó združeno celodnevno čiščenje Najsvetejšega. Skupine častilcev so se po stanovih redno vrstile. V dveh pridigah nam je pa tako iz srca govoril naš izredni letošnji gost č. g. Janez Polanc iz Celovca. Med slovesno sv. mašo ob 10. uri nam je lepo izvajal veliko idejo ljubezni do Boga in do bližnjega in sicer v mislih, besedah in dejanju. Ob sklepu čiščenja pa nam je zvečer slikovito poudarjal, kako bo velika božja krepost ljubezni rastla edino, če se bomo otresli materializma in če bo zares izhajala iz prave molitve, iz vrednega prejemanja sv. zakramentov in iz povezanosti z najsvetejšo daritvijo sv. maše.

otroški zbor, naš cerkveni zbor in pa Slovenski oder iz Trsta.

SLOVENSKI ODER bo vprizoril »TRŽAŠKO LEGENDO«, ki jo je priredil Mihael Jeras, v režiji g. prof. Jožeta Peterlina.

Med odmori bo srečolov za velike cerkvene potrebe.

Ob tej priliki se iskreno zahvaljujemo tržaški občini, zlasti g. inž. Visintiniju, ki se je za našo cerkev najbolj zavzel.

Vsi ste pristrčno vabljeni na naš farni praznik. Pridite, da bo naše veselje večje in da nam boste tudi kaj pomagali, ker imamo v naši cerkvi še veliko dela.

Bazoviška župnija

Dolina

Na Martinovo nedeljo imamo v Dolini drugo farno opasilo. Na Breah, ki jim v šali pravimo »Piccolo Parigi«, stoji stara, zelo prostorna in lansko leto prenovljena cerkev sv. Martina. V tej cerkvi, ki ima zelo lepo in veliko stensko sliko sv. Martina na konju ter spodaj kameniti oltar, bo to nedeljo 11. nov. slovesna služba božja ob 10.30. Popoldanska pobožnost bo v isti cerkvi ob treh. Domačini in sosede vabljeni!

V Trstu 40.000 telefonov

Te dni je TELVE izročila prometu 40 tisoč telefonov. Podjetje je poklonilo telefonski aparat zavodu za slepe »Rittmayere« v Barkovljah. Po uradnih podatkih je sedaj v Trstu 16 telefonov na vsakih 100 prebivalcev. Leta 1948 je bilo v Trstu le 13.500 telefonov.

TE STEVILKE...

Ali veste, kako zapišemo milijardo? Ena in devet ničel. In bilijon? To je milijon milijonov? Ena in dvajset ničel. In trilijon, to je en milijon bilijonov? Ena in petnajst ničel. Pa še nismo na kraju. Neki Amerikanci je še dodal »ogoga« to je ena in sto ničel. Pa še nismo na kraju!

R A J B E L J

Ob priliki rudarske stavke je bila poslana na višja mesta dolga spomenica, v kateri je pojasnjen položaj delavcev v Rajblju in sploh položaj kraja samega, kakor tudi razvoj rudnika v zadnjih desetletjih.

V spomenici beremo, da ima Rajbelj 1600 prebivalcev, med katerimi je 800 italijanskega porekla iz vseh krajev Italije, največ seveda Furlanov, in 600 Slovencev iz Soške doline, ki so vedno delali v tem rudniku. Nekaj je tudi še Nemcev, a večina je odšla v Avstrijo za časa Hitlerja.

Spomenica omenja, da so do l. 1953 vsi živeli v najlepšem soglasju, ker je vodstvo rudnika bilo polno razumevanja do vseh problemov vasi. V vasi, čeravno je na meji, ni bilo prostora za šovinizem in pretirani nacionalizem; v Rajblju je živel ljudstvo, ki je govorilo tri jezike, italijanskega, slovenskega in nemškega, in je živel v miru in ljubezni.

Nadalje pojasnjuje spomenica krizo, ki je nastala po l. 1953, čeravno je stanje rudnika tako, da lahko preboli vse krize, saj je ruda bogata na kovini ter ena izmed najboljših vrste v Italiji in v Evropi. Prej so izkopali 900-1000 ton rude na dan in je družba gotovo izkúpila letno nad milijardo lir. Danes izkupi še enkrat več, ker so cene višje, in se je produkcija povečala vsaj za tretjino.

Nova družba »Pertusola«, pravi dalje spomenica, izrablja rudnik in delavce čez mejo ter je začela tudi odpuščati delavce. Odpravila je vse socialne pridobitve, ki so si jih delavci težko priborili v zadnjih letih, in po svoje dela, seveda vedno na škodo delavcem.

Z zaključitvijo stavke je delno zadeva urejena. Pogajanja bodo uredila ostalo. Tako vsaj upajo delavci. Vsekakor je dolžnost vseh, zlasti še oblasti, da delavce v njih pravičnem boju z vsemi močmi podprejo.

OBVESTILA

SPOROČILO: Odbor Sindikata slovenske šole sporoča, da se bo vršil redni letni občni zbor v nedeljo 11. novembra ob 9. uri zjutraj v risalnici Višje realne gimnazije v ulici Lazzaretto Vecchio 9/II desno.

Dnevni red: Otvoritev, Volitev predsedstva občnega zbora, Čitanje zapisnika lanskega občnega zbora, Poročila: tajništva, referentov, blagajnika, nadzorstva in razsodišča, Razprava in sprejem poročil, Razrešnica, Volitve novega odbora, Predlogi, Razno.

Vsi, ki žele predložiti kak predlog, naj ga pismeno predložijo odboru Sindikata slovenske šole do 9. novembra. Odbor

DAROV I ZA MARIJANISCE: Msgr. Salvadori 2450, N.M.S. Opčine 1000; N. R. Opčine 3400; N. N. Opčine 1000; N. N. Opčine 500 lir; župnija Bazovica 2 q krompirja in nekaj kg fižola.

O G L A S I

Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

V nedeljo 18. novembra 1956 praznovanje 200-letnice cerkve sv. Martina v Sovodnjah!

Dr. IVAN PREGELJ:

6

NOVI ZVONOV I

»Napoti, seveda,« je prikičala kuharica Marta, »dedec nerodni, ali nimaš oči? Najlepši loncec mi ubije in prav tistega, ki sem ga mislila postaviti Mariji v oltar.« Bogve, da li ni neka višja moč posegla namenoma s temi dogodiljem v smer sledečega zborovanja mož. Kajti vsaj toliko je gotovo, da se Cvetrežnik ni nič kaj oglašal proti, očitno poparjen po kaj izdatni pridigi župnikove kuharice. Župnik pa so prav robato in namesto zavrnili glasno Marti — ime povsem prikladno ji —, da če so ji dedci in evetlični loncec ubili, ji bodo zato naredili nove zvonove.

In tako je prišlo, da je dal škopi Cvetrežnik svoj imprimatur ali dovoljenje. Gospod župnik pa so rekli:

»Kaj, možje, to vidite, da so zvonovi potrebni, ali se boste upali napraviti nove? Stroški so, pa saj so za božjo čast in čast cerkve in cele fare. Vam in vašim otrokom bodo v slavo peli in na stara leta boste veselili svojih zvonov.«

Možje so prikimali, Petač pa je dejal: »Tisti, ki kaj na čast drži, ne bo proti. Jaz pa pravim, da me je že sram, kako nas zasmehujejo Trebušarji ali pa Mostarji, da imamo lonce v zvoniku. Pokažimo, da Idričani nekaj zmoremo. Čast je prava!«

»Bog je prvi,« je jeknil župnik. Zlatoper je sveto prikimal, dasi je hinavec vnetje mislil na Tino nego na Boga. Močilar je je hotel vedeti, kaj da bo s starimi zvonovi. Da jih prodajo, je vedel župnik in predložil možem razne račune. Visoki računi so bili in tudi župnik je potrdil:

»Počasí bomo zbirali,« je dejal, »eno leto, dve leti ali še več. Kadar bo denar nabran, jih pa uliti damo.«

Zlatoper je vzdihnil naravnost iz globokine svojega srca.

»Oh, da bi le kaj kmalu zapeli!«

»Zapeli bodo, kadar bodo v turnu!« je odvrnil župnik, pogostil kmete s kozarcem vina in nazdravil zvonovom. Tedaj je Zlatoper nerodno segel v žep, izvil iz papirja deset modrih papirjev, pa rekel:

»Bom pa jaz začel.« In je vrgel bankovce pred gospoda in dejal je župnik:

»Prvi nisi, Tone, drugi pa!«

Kdo pa je prvi, so hoteli vedeti kmetje, pa so gospod nekam trdovratno gluhi bili in šele čez nekaj časa so se ujezili, češ:

»Kdo bo neki prvi, anti ne oni, ki je prvi v vasi?«

»Oni sami!« je dejal Zlatoper.

Tako se je začelo zbiranje. Prvo leto so nabrali polovico, drugo in tretje leto je bilo manj. Bile so slabe letine. Četrto leto je bilo še slabše, zato pa peto boljše. In tedaj so oznanili gospod Lužnik takole:

»Farani! Denar za zvonove imamo. Hvala vam, da ste po svojih skromnih močeh v tako kratkem času,« — po dolgem ko večnost, je menil Zlatoper — »da ste v tako kratkem času nabrali. Včeraj zvečer je manjkalo še sto goldinarjev. Pa je prišel eden izmed vas, ki noče biti imenovan in je položil še zadnjih sto goldinarjev. In zdaj je še pismo na potu, da se začno ulivati zvonovi!«

Hentaj, je imelo ljudi, kdo da je dal zadnji stotak. Eni so mislili na gospoda samega, še drugi na Tomažev, ki je bila zelo radodarna deklica, eni celo na domačina profesorja v Gorici.

»Prej jaz, kakor tisti,« je dejal Cvetrežnik in je prav imel. Samo Tini se je zdelo, da nekaj sluti in je skočila zvečer k

Zlatoperju, ker je vedela, da ni Toneta doma. Našla je Zlatoperko samo.

»Oh, Tina,« se je razveselila dekleta Zlatoperova mati, »kaj pa tebe prinese?«

»Obiskat sem vas prišla, mati,« je odvrnila Tina in lagala, da jo je oče poslal do Toneta.

»Glej ga, kaj ga ni pri vas?« je vprašala žena. Tina je memala, da ga najbrže ni videla, ali pa da sta se zgrešila.

Zlatoperka je položila pred dekle kos domačega hleba in je rekla, da bi ji še kave skuhala, pa se je Tina hudo branila.

»Kaj se boš branila,« je odvrnila žena, »kadar pridem jaz k vam, jo boš pa ti meni!«

In ji je skuhala kave in Tina je kavo zelo hvalila in se močno prikupila ženi.

Potem sta ženi pokramljali o zvonovih, od zvonov sta zašli na domačega sina in njegovo zdravje.

»Oh,« je potožila mati, »naš Tone je nekam čuden postal. Malo je, pa molčeč je postal in še na ženitev nič ne misli.«

Tina si je dala opraviti s predpasnikom, tam kjer je bil najbolj trden, da se li ne pregleje. In še prehlajenje je hlinila in silila kašelj.

»Kašljaš!« se je ustrašila Zlatoperka, ki se je za ves svet bala, da ji je sin bolan in je moral fant piti slednji večer najrazličnejše čaje, bezgov, lipov in grenki mahov. »Vi mladi ljudje se nič ne varujete,« je dejala, »naš Tone je prav tak. Nič več pride ni zadnja leta. Prej je pel, zdaj se mu še govoriti ne ljubi več. Bolan je, bolan!« Ženica, suha ko trs, je bila gotovo manj zdrava nego Tone, ki je bil rdeč in trd ko jeklo. Zato se Tina ni nič kaj ustrašila in je dejala:

»Če ne poje, bo že pel!«

»Bog ve,« je odvrnila žena in dostavila plaho in skrivnostno:

»Se mi je sanjalo, da smo že imeli nove zvonove. Pa prav našemu Tonetu so zapeli prvokrat.«

»Sanje nič ne pomenijo,« se je zdaj Tina vendarle ustrašila.

»Ne pomenijo, ne,« je dejala neverno Zlatoperka in vzdihnila. In po nekaj hipih molka je vprašala:

»Kaj pa pri vas? Mati so slabi!«

»Slabi!«

»Dolg čas jim je, ker radi kaj slisijo.«

(Se nadaljuje)